

Огляд ВВП у IV кварталі 2019 року

У IV кв. 2019 року зростання економіки очікувано уповільнилося. За даними Держстату (з урахування зміни базисного року (2016=100%)) зростання ВВП порівняно з IV кв. 2018 року становило 1,5%, порівняно з попереднім кварталом з урахуванням сезонного фактору – 0,0%. В цілому у 2019 році зростання ВВП також продемонструвало більш повільну, порівняно з 2018 роком, динаміку на рівні 3,2%.

Основним драйвером зростання з боку попиту як і у більшості попередніх періодів року виступав високий внутрішній попит, як споживчий, так і інвестиційний. Водночас, позитивний вплив зовнішнього попиту, що був одним з головних джерел зростання у III кв. 2019 року, хоча і зберігся, проте суттєво послабився на тлі погіршення цінової ситуації на окремих світових товарних ринках (зокрема, металу) і укріплення гривні, що негативно впливало на конкурентоспроможність українського експорту.

Високі темпи нарощування обсягів внутрішнього попиту стимулювали розвиток видів діяльності, спрямованих на його задоволення – торговельної та будівельної сфери, а також низки інших сфер послуг, тоді як базові види виробничої сфери - промисловість і с/г - в умовах дії тимчасових та системних негативних чинників продемонстрували від'ємну динаміку та стали у IV кв. 2019 року основними джерелами послаблення економічного зростання з боку виробництва. При цьому, динаміка с/г мала нетипову сезонність, зокрема низький показник 4 кв. обумовлений, крім високої статистичної бази порівняння на тлі отримання рекордного врожаю кукурудзи у 2018 році, більш раннім збором врожаю всіх культур восени (кукурудза та соняшник) та ще й отриманням нижчого врожаю цукрових буряків (10,1 млн. т у 2019 проти 14 млн. т у 2018 році).

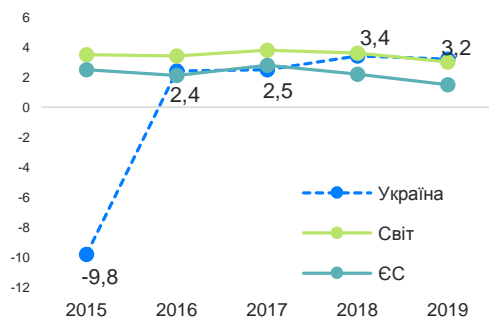
Ключові індикатори

Номинальний ВВП, млрд. грн

ВВП реальний, % зміна до відповідного періоду минулого року

4 кв. 2019 (3 кв. 2019)	2019 (2018)
1 114,9 (1 111,9)	3 974,6 (3 560,6)
1,5 (3,9)	3,2 (3,4)

ВВП

Джерело. Держстат, МВФ, розрахунки Мінекономіки

Ключові фактори, що впливали на динаміку ВВП:

Зростання купівельної спроможності та покращення споживчих настроїв

Висока інвестиційна активність

Висока конкуренція з боку іноземних аналогів на внутрішньому ринку

Сповільнення економічної активності у світі

Зміцнення гривні

Очікування

В умовах загальносвітового погіршення динаміки попиту внаслідок поширення захворюваності на коронавірус, зокрема у основних країнах-партнерах України (країни ЄС, Китай), очікуваного падіння цін на світових сировинних ринках, а також тимчасового припинення діяльності у багатьох виробничих сферах в Україні, що відобразиться погіршенням динаміки як зовнішнього, так і внутрішнього попиту, у 2020 році очікується суттєве погіршення динаміки розвитку економіки порівняно з раніше прогнозованим.

Огляд ВВП у IV кварталі 2019 року

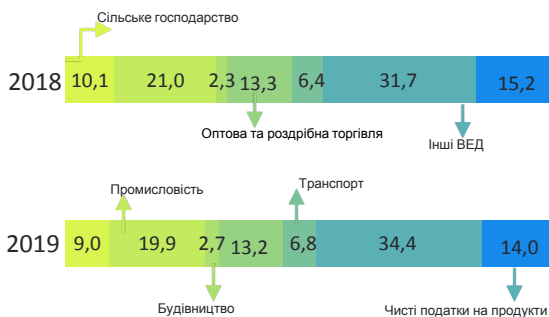
ВВП за компонентами пропозиції

З боку виробництва у IV кв. 2019 році основним джерелом зростання ВВП в умовах підвищення купівельної спроможності населення виступала сфера послуг, відтіснивши основні види економічної діяльності, такі як промисловість та сільське господарство. Серед основних видів діяльності основний позитивний внесок у формування ВВП забезпечило будівництво та торгівля, які продемонстрували прискорену динаміку розвитку.

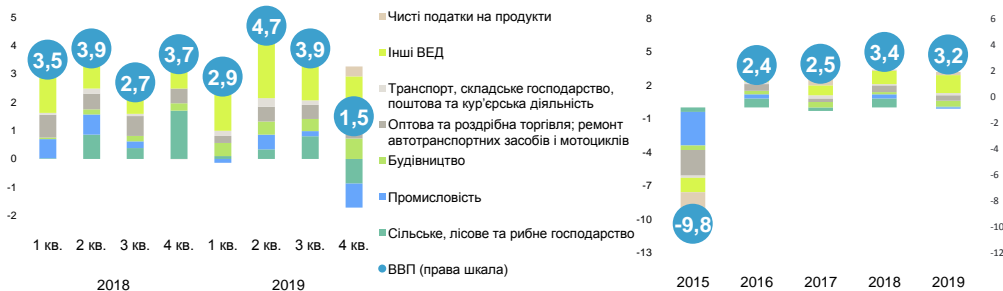
Динаміка ВДВ основних ВЕД, % до відповідного періоду попереднього року

	4 кв. 2019 (3 кв. 2019)	2019 (2018)
Промисловість	-4,1 (1,3) ↓	-0,5 (1,7) ↓
Будівництво	24,2 (20,8) ↑	23,0 (8,4) ↑
Сільське господарство	-6,5 (5,3) ↓	1,3 (8,0) ↓
Торгівля	5,1 (4,3) ↑	3,6 (4,6) ↓
Транспорт	4,3 (3,1) ↑	3,5 (1,1) ↑
Інші ВЕД	4,4 (5,8) ↓	5,2 (3,9) ↑

Структура ВВП за компонентами пропозиції, %

Внески компонентів пропозиції до ВВП, %

Ключові фактори

Висока динаміка зростання рівня оплати праці на тлі конкуренції за кваліфіковану робочу силу із закордонними роботодавцями

Модернізація та розширення виробничих потужностей та транспортної інфраструктури

Сприятлива цінова кон'юнктура на окремих світових товарних ринках вітчизняного експорту (залізна руда та кукурудза)

Активне споживаче кредитування

Сприятлива цінова кон'юнктура на окремих товарних ринках (залізна руда, кукурудза)

Зростання попиту на природний газ з боку країн ЄС на тлі його низької вартості

Падіння цін на чорні метали, пшеницю та добрива на світових ринках

Послаблення глобального попиту та протекціоністські заходи з боку інших країн, у т.ч. додаткові обмежувальні заходи з боку РФ на продукцію машинобудування

Зменшення валового збору цукрових буряків та сої та раніше закінчення збиральної кампанії окремих с/г культур

Теплі погодні умови, що обумовили скорочення попиту на енергоресурси

Збереження логістичних проблем на залізничному транспорті

Зміцнення гривні

Огляд ВВП у IV кварталі 2019 року

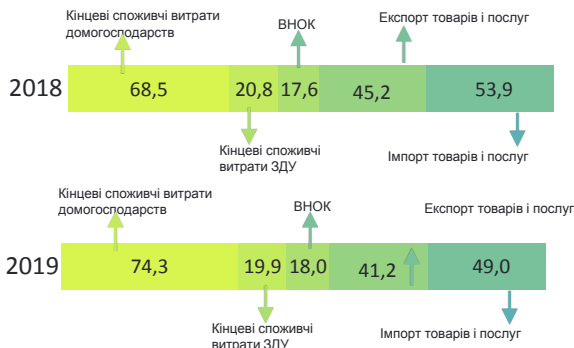
ВВП за компонентами попиту

У IV кв. 2019р., як і у відповідному періоді 2018 року, економічне зростання підтримувалося з боку **усіх складових попиту**. Найбільший додатний внесок у зростання ВВП традиційно сформував споживчий попит, продемонструвавши прискорення. Таку динаміку формували виключно приватний сектор, тоді як споживчі витрати сектору ЗДУ продовжували скорочуватися (після деякого зростання у III кварталі). Більшої вагомості, порівняно з IV кв. 2018 р, у формуванні економічного зростання набув інвестиційний та зовнішній попит. Зростаючий внутрішній попит задовольнявся, у тому числі, за рахунок імпорту.

Реальна зміна основних складових компонентів попиту, % до відповідного періоду попереднього року

	4 кв. 2019 (3 кв. 2019)	2019 (2018)
Кінцеві споживчі витрати домогосподарств (КСВД)	11,7 (10,2) ↑	11,9 (9,3) ↑
Кінцеві споживчі витрати сектору ЗДУ	-6,8 (2,1) ↓	-4,9 (-0,1) ↓
Валове нагромадження основного капіталу (ВНОК)	18,6 (13,2) ↑	14,2 (16,6) ↓
Експорт	3,1 (12,7) ↓	6,7 (-1,3) ↑
Імпорт	2,4 (7,3) ↓	6,3 (3,0) ↑

Структура ВВП за компонентами попиту, %

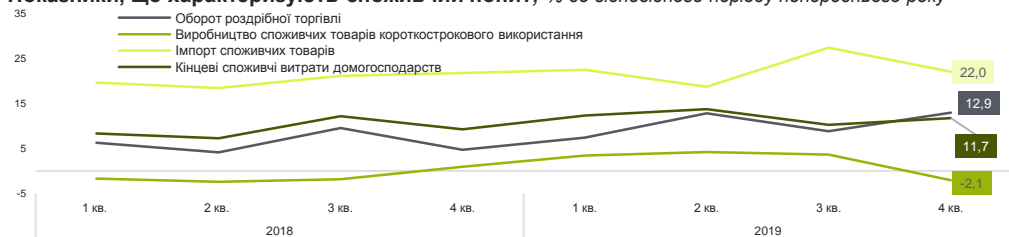
Споживчий попит домогосподарств

Споживчий попит домогосподарств у IV кв. 2019р. зростав прискореними темпами, забезпечивши основний позитивний внесок у зростання ВВП, внаслідок підвищення купівельної спроможності населення в умовах низької інфляційної динаміки, високих споживчих настроїв. Відповідно, це мало своє відображення у розвитку видів діяльності, спрямованих на його задоволення, в першу чергу сфери послуг, деякі види якої продемонстрували високу динаміку, в той час як виробництво споживчих товарів короткострокового та довгострокового використання скоротилося, у тому числі і виробництво харчових продуктів та напоїв. Відтак споживчий попит домогосподарств частково продовжував задовольнятися за рахунок імпорту споживчих товарів.

Внески компонентів попиту до ВВП, %

Показники, що характеризують споживчий попит, % до відповідного періоду попереднього року

Огляд ВВП у IV кварталі 2019 року

ВВП за компонентами попиту

Зміна кінцевих споживчих витрат домашніх господарств за цілями, %

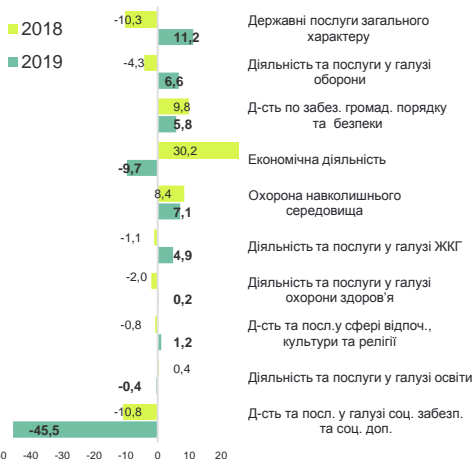
Структура кінцевих споживчих витрат домашніх господарств за цілями, %

Споживчий попит сектору ЗДУ

На відміну від споживчих витрат домогосподарств, споживчі витрати сектору ЗДУ у IV кв. 2019 року скоротились. Ця складова попиту була єдиною, яка продемонструвала від'ємну динаміку. Це відбулося внаслідок скорочення як індивідуальних, так і колективних споживчих витрат в умовах масового вивільнення працівників державного управління, дії ефекту монетизації субсидій, обмеження Урядом бюджетних витрат за незахищеними статтями бюджету наприкінці 2019 року.

Зміна кінцевих споживчих витрат сектору ЗДУ за функціями*, %

Структура кінцевих споживчих витрат сектору ЗДУ за функціями, %

* реальна зміна, розрахована з урахуванням дефлятора кінцевих споживчих витрат сектору ЗДУ

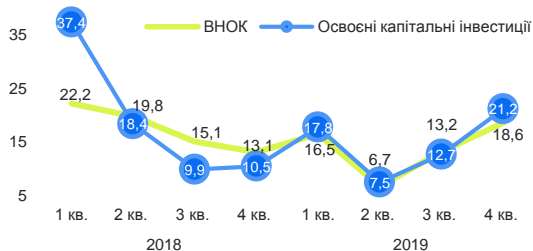
Огляд ВВП у IV кварталі 2019 року

ВВП за компонентами попиту

Інвестиційний попит

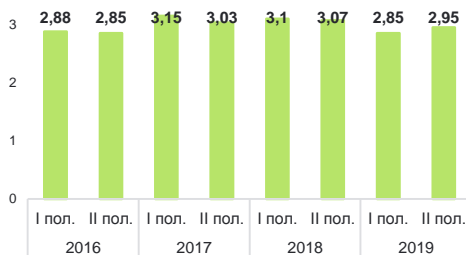
Значним внутрішнім стимулюючим чинником розвитку економіки у IV кв. 2019р. залишалася висока інвестиційна активність в умовах подальшого проведення робіт з модернізації виробничих потужностей, зокрема в енергетиці та металургії, покращення транспортної інфраструктури, що фінансувалися як за рахунок власних коштів підприємств, коштів міжнародних донорів, так і активної фінансової підтримки держави. Відтак валове нагромадження основного капіталу (ВНОК) продовжувало зростати прискореними темпами.

Зміна обсягу ВНОК та освоєних капітальних інвестицій, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат, ЕВА, розрахунки Мінекономіки

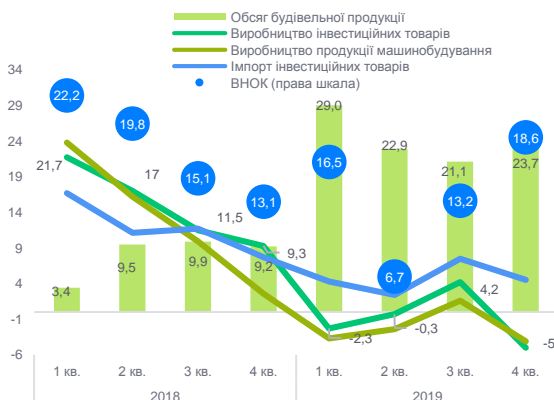
Індекс інвестиційної привабливості в Україні, пунктів

- високі ділові очікування підприємств
- позитивна динаміка фінансових результатів підприємств у попередніх періодах
- зростання видатків державного дорожнього фонду

- інвестиційна активність окремих промислових підприємств з метою модернізації виробничих потужностей
- підвищення інвестиційної привабливості
- зменшення обсягів середньо- та довгострокового кредитування

Показники, що характеризують інвестиційний попит, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономіки

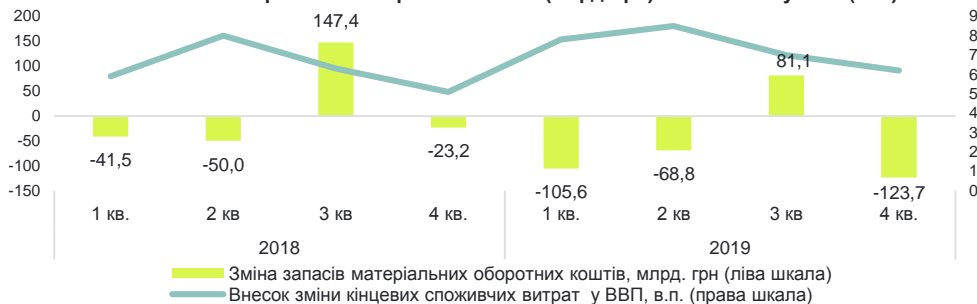
Основним джерелом фінансування інвестицій у IV кв. 2019 р. традиційно залишалися власні кошти підприємств. Значною підтримкою були також бюджетні кошти, зокрема кошти державного дорожнього фонду. Високий інвестиційний попит позначався, переважно, на розвитку будівельної сфери, яка у IV кв. 2019р. продовжувала тримати лідерство за динамікою розвитку серед інших видів діяльності, зростаючи двозначними темпами. В той же час висока інвестиційна активність не знайшла адекватного відображення у видах діяльності, що виробляють товари інвестиційного призначення, зокрема у машинобудуванні. Разом з тим певна частина інвестиційного попиту продовжувала задовольнятися за рахунок імпорту.

Огляд ВВП у IV кварталі 2019 року ВВП за компонентами попиту

Зміна запасів матеріальних оборотних коштів

Розширення внутрішнього попиту у IV кв. 2019р. в умовах скорочення промислового виробництва задовольнялося, в тому числі, за рахунок продукції, наявної на складах, що відобразилося рекордним, зокрема з 2010 року, скороченням обсягів запасів матеріальних оборотних коштів. Разом з тим скорочення запасів відбувалося в умовах високої експортної активності вітчизняних агровиробників (зерно, соняшник).

Обсяги зміни запасів матеріальних оборотних коштів (млрд. грн) та їх внесок у ВВП (в.п.)

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономіки

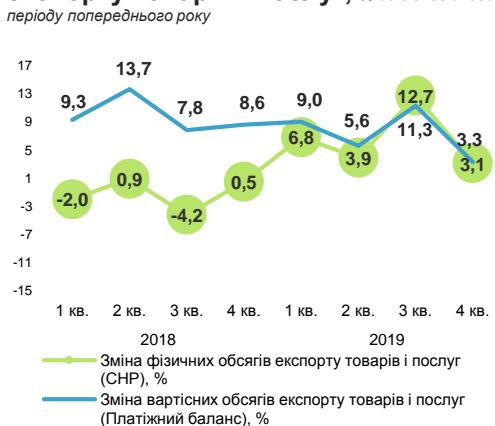
Експорт товарів та послуг

У IV кв. 2019 року, п'ятий квартал поспіль тривало зростання фізичних обсягів експорту товарів та послуг, обумовлене дією внутрішніх та зовнішніх чинників, що формували зовнішній попит на продукцію традиційного українського експорту та її пропозицію. Так, основним експортним товаром в умовах чергових рекордних врожаїв залишалася продукція агропромислового комплексу – зернові культури, насіння і плоди олійних рослин. Також високими темпами нарощувались обсяги експорту добрив після відновлення роботи Одеського припортового заводу. Водночас слабкою залишалась підтримка експорту з боку металургійної продукції, що було зумовлено як обмеженням її пропозиції, так і несприятливою ціновою ситуацією на світовому ринку.

Ключові фактори

- рекордні обсяги врожаю зернових та соняшнику
- відновлення роботи Одеського припортового заводу
- стійкий розвиток світової економіки та основних торговельних партнерів
- сприятлива цінова динаміка на світових товарних ринках залізної руди, кукурудзи
- проведення ремонту та модернізація виробничих потужностей в металургії
- зміцнення гривні, що зменшувало конкурентоспроможність виробників
- несприятлива цінова кон'юнктура на світових ринках металу та пшениці
- протекціоністські заходи з боку США, ЄС, Єгипту на металургійну продукцію

Зміна фізичних та вартісних обсягів експорту товарів і послуг, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат, НБУ, розрахунки Мінекономіки

Огляд ВВП у IV кварталі 2019 року ВВП за компонентами попиту

Імпорт товарів та послуг

Позитивна динаміка імпорту товарів та послуг у IV кв. 2019 року була зумовлена зростанням фізичних обсягів імпорту товарів майже всіх напрямків споживання, за виключенням товарів проміжного споживання, що пов'язано із скороченням попиту на ці товари з боку, зокрема, промислового виробництва. Разом з тим відбувалося зростання фізичних обсягів імпорту енергетичних товарів.

Зміна фізичних та вартісних обсягів імпорту товарів та послуг, % до відповідного періоду попереднього року

Ключові фактори

розширення внутрішнього попиту

укріплення гривні, що сприяло зменшенню вартості імпорту

зменшення світових цін на енергоресурси

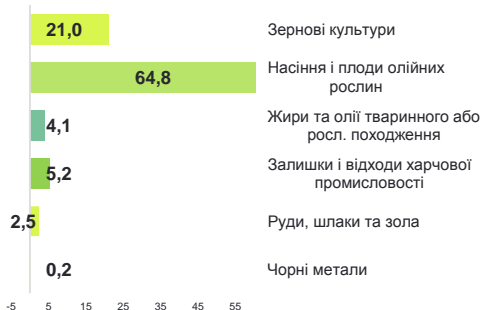

скорочення промислового виробництва

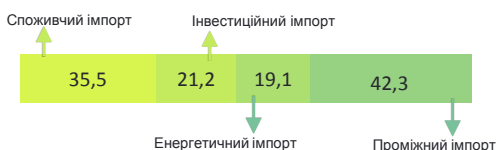
Зміна фізичних обсягів імпорту товарів різного спрямування у IV кв. 2019р., % до відповідного кварталу попереднього року

Зміна фізичних обсягів експорту окремих видів товарів у IV кв. 2019р., % до відповідного кварталу попереднього року

Вартісна структура імпорту товарів у IV кв. 2019р., % до загального обсягу імпорту товарів

Вартісна структура експорту окремих видів товарів у IV кв. 2019р., % до загального обсягу експорту товарів

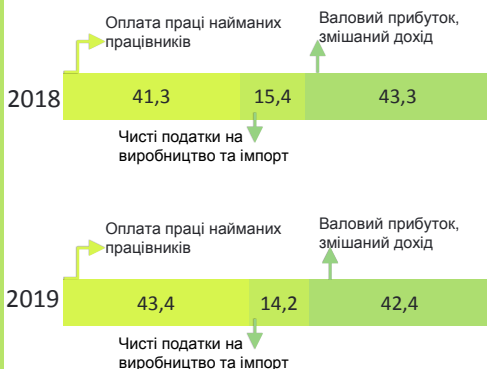

Огляд ВВП у IV кварталі 2019 року

ВВП за компонентами доходів

У IV кв. 2019р. у розподілі доходів між групами економічних суб'єктів (найманими працівниками, власниками бізнесу та державою) тривали структурні зрушення у бік подальшого зростання частки оплати праці найманих працівників. При цьому, її зростання мало місце майже в усіх видах економічної діяльності порівняно з аналогічним періодом 2018 року. Формування складових доходів відбувалося в умовах збереження високих темпів зростання середньомісячної заробітної плати, а також позитивних результатів діяльності виробничої сфери (в основному сфери послуг).

Структура ВВП за компонентами доходів, %

Частка оплати праці найманих працівників за окремими ВЕД у загальному обсязі ВДВ відповідного ВЕД %

Частка оплати праці найманих працівників за окремими ВЕД у загальному обсязі оплати праці найманих працівників, %

Частка валового прибутку (змішаного доходу) за окремими ВЕД у загальному обсязі валового прибутку (змішаного доходу), %

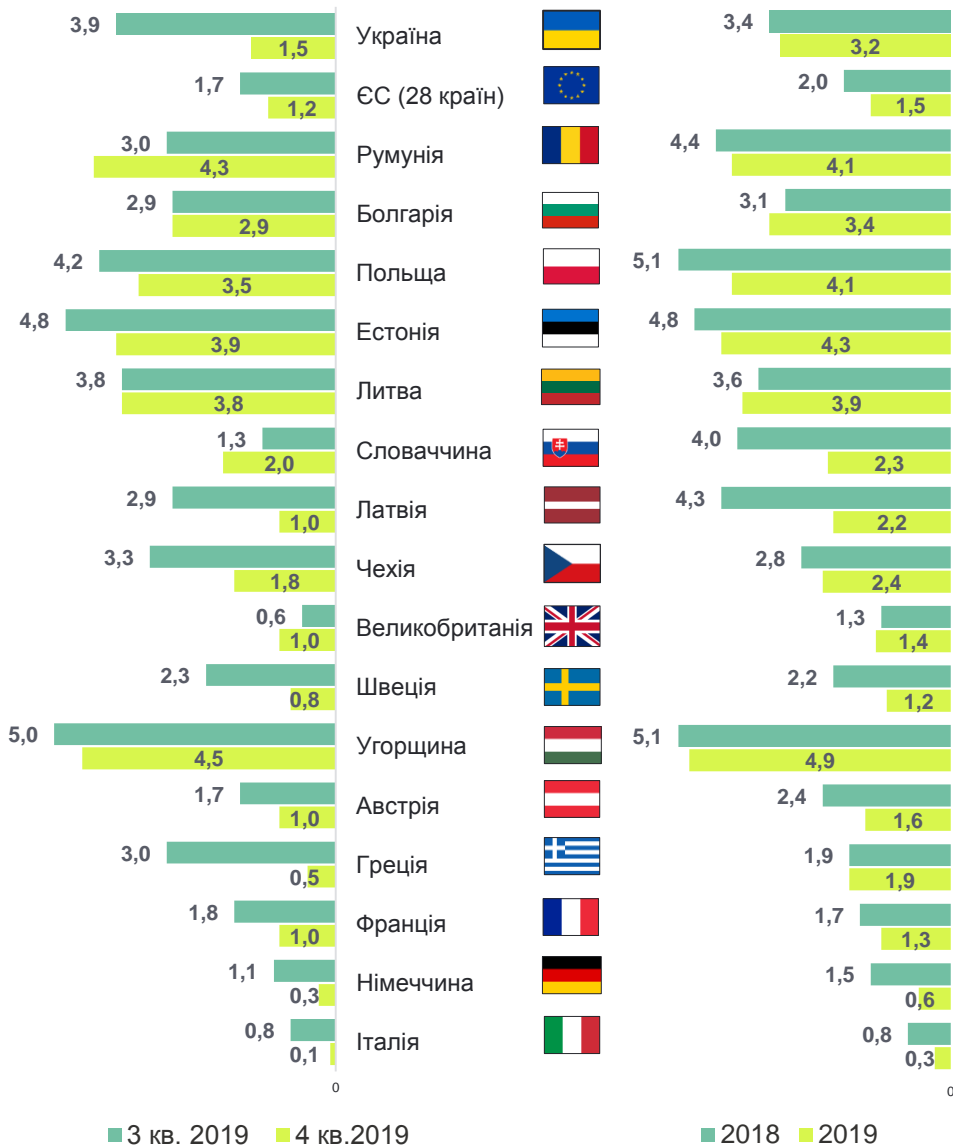

ДОДАТКИ

Зміна ВВП в Україні та країнах ЄС, %

Зміна ВВП до відповідного періоду попереднього року, %

ДОДАТКИ

ВВП за категоріями попиту, пропозиції та доходів

	1 кв. 2018		2 кв. 2018		3 кв. 2018		4 кв. 2018		1 кв. 2019		2 кв. 2019		3 кв. 2019		4 кв. 2019	
	Реальна зміна, % до відп. кв. поперед. року	Питома вага, %	Реальна зміна, % до відп. кв. поперед. року	Питома вага, %	Реальна зміна, % до відп. кв. поперед. року	Питома вага, %	Реальна зміна, % до відп. кв. поперед. року	Питома вага, %	Реальна зміна, % до відп. кв. поперед. року	Питома вага, %	Реальна зміна, % до відп. кв. поперед. року	Питома вага, %	Реальна зміна, % до відп. кв. поперед. року	Питома вага, %	Реальна зміна, % до відп. кв. поперед. року	Питома вага, %
ВВП, у т. ч.:	3,5	100,0	3,9	100,0	2,7	100,0	3,7	100,0	2,9	100,0	4,7	100,0	3,9	100,0	1,5	100,0
за компонентами попиту																
Кінцеві споживчі витрати домогосподарств	8,3	74,7	7,2	70,5	12,1	64,2	9,2	66,8	12,3	81,2	13,7	76,1	10,2	68,6	11,7	73,6
Кінцеві споживчі витрати сектору ЗДУ	-0,6	22,5	13,1	23,4	-7,3	16,0	-4,1	22,1	-7,9	20,8	-5,6	21,5	2,1	16,3	-6,8	21,5
Валове нагромадження основного капіталу (ВНОК)	22,2	14,9	19,8	17,7	15,1	15,8	13,1	21,2	16,5	15,7	6,7	16,9	13,2	16,1	18,6	22,6
Експорт	-2,0	53,5	0,9	47,4	-4,2	40,3	0,5	42,5	6,8	50,5	3,9	44,2	12,7	37,0	3,1	36,0
Імпорт	0,9	60,9	3,8	53,8	4,4	51,9	2,7	51,2	6,9	56,7	9,9	52,3	7,3	46,2	2,4	43,4
за компонентами пропозиції																
Сільське, лісове та рибне господарство	-0,5	3,3	19,7	4,6	3,0	16,3	14,3	13,2	3,1	3,0	6,9	4,1	5,3	14,8	-6,5	11,7
Промисловість	2,0	22,3	2,5	22,7	2,2	19,5	0,4	20,4	-1,1	21,5	2,1	22,1	1,3	19,0	-4,1	17,7
Будівництво	2,3	1,6	8,2	2,1	10,6	2,1	9,4	3,0	27,7	2,0	21,6	2,4	20,8	2,4	24,2	3,7
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	4,8	13,6	3,2	13,8	6,3	12,9	4,1	13,0	1,4	13,5	3,5	13,7	4,3	12,6	5,1	13,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-0,2	7,0	2,1	6,7	2,1	6,1	0,2	6,0	2,2	7,2	4,3	7,0	3,1	6,5	4,3	6,6
Інші ВЕД	3,8	35,2	3,2	34,4	4,3	29,0	4,4	29,7	4,7	37,3	5,6	36,4	5,8	31,7	4,4	33,5
Чисті податки на продукти	0,0	17,0	0,2	15,7	2,6	14,2	0,7	14,7	1,1	15,5	2,8	14,3	2,4	13,0	2,5	13,8
за компонентами доходів																
Оплата праці найманих працівників	x	45,5	x	46,3	x	37,8	x	38,1	x	47,7	x	46,9	x	39,6	x	41,0
Чисті податки на виробництво та импорт	x	17,6	x	16,0	x	14,3	x	14,5	x	16,1	x	14,6	x	13,3	x	13,7
Валовий прибуток, змішаний дохід	x	36,9	x	37,7	x	47,9	x	47,4	x	36,2	x	38,5	x	47,1	x	45,3